II. TEXTOS EN TRAMITACIÓ

C. ALTRES PROJECTES DE NORMES

Proposició de llei de modificació de la disposició addicional segona de la Constitució espanyola per a la reintegració efectiva del dret civil valencià, presentada pels grups parlamentaris Popular, Socialista, Compromís i Podemos-Podem (RE número 105.514)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 6 de juny de 2018, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei de modificació de la disposició addicional segona de la Constitució espanyola per a la reintegració efectiva del dret civil valencià, presentada pels grups parlamentaris Popular, Socialista, Compromís i Podemos-Podem (RE número 105.514).

D'acord amb el que disposen els articles 125.2 i 95.1 del Reglament de les Corts, s'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Corts*, i la comunicació al Consell.

Palau de les Corts
València, 6 de juny de 2018

El president
Enric Morera i Català

A LA MESA DE LES CORTS

Les persones sotasignades, diputats i diputades, a l'empara dels articles 124 i següents del Reglament de les Corts, presenten la proposició de llei següent de reforma de la disposició addicional segona de la Constitució espanyola, i sol·liciten la tramitació davant les Corts Valencianes per al seu trasllat a la Mesa del Congrés dels Diputats, tal i com preveu l'article 87.2 de la Constitució.

PROPOSICIÓ DE LLEI DE MODIFICACIÓ DE LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA DE LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA PER A LA REINTEGRACIÓ EFECTIVA DEL DRET CIVIL VALENCIÀ

Aquesta proposició de llei es presenta acompanyada d'una exposició de motius, el text del qual ha d'utilitzar-se, igualment, com a antecedent preceptiu per tal de poder pronunciar-se, d'acord amb l'establert a l'article 124 del Reglament de les Corts.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 149.1.8.º de la Constitució espanyola estableix la competència exclusiva de l'Estat en matèria de legislació civil, entenent-se aquesta «sense perjudici de la conservació, la modificació i el desenvolupament per les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials allí on existeixen». Cal assenyalar que aquest article no opera com una norma

II. TEXTOS EN TRAMITACIÓN

C. OTROS PROYECTOS DE NORMAS

Proposición de ley de modificación de la disposición adicional segunda de la Constitución española para la reintegración efectiva del derecho civil valenciano, presentada por los grupos parlamentarios Popular, Socialista, Compromís y Podemos-Podem (RE número 105.514)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunión del 6 de junio de 2018, ha acordado admitir a trámite la Proposición de ley de modificación de la disposición adicional segunda de la Constitución española para la reintegración efectiva del derecho civil valenciano, presentada por los grupos parlamentarios Popular, Socialista, Compromís y Podemos-Podem (RE número 105.514).

De acuerdo con lo dispuesto en los artículos 125.2 y 95.1 del Reglamento de Les Corts, se ordena la publicación en el *Butlletí Oficial de les Corts*, y la comunicación al Consell.

Palau de les Corts
València, 6 de junio de 2018

El presidente
Enric Morera i Català

A LA MESA DE LES CORTS

Las personas abajo firmantes, diputados y diputadas, al amparo de los artículos 124 y siguientes del Reglamento de Les Corts, presentan la siguiente proposición de ley de reforma de la disposición adicional segunda de la Constitución española, y solicitan su tramitación ante las Corts Valencianes para su traslado a la Mesa del Congreso de los Diputados, tal y como prevé el artículo 87.2 de la Constitución.

PROPOSICIÓN DE LEY DE MODIFICACIÓN DE LA DISPOSICIÓN ADICIONAL SEGUNDA DE LA CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA PARA LA REINTEGRACIÓN EFECTIVA DEL DERECHO CIVIL VALENCIANO

Esta proposición de ley se presenta acompañada de una exposición de motivos, cuyo texto debe utilizarse, igualmente, como antecedente preceptivo para poder pronunciarse, de acuerdo con lo establecido al artículo 124 del Reglamento de Les Corts.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

El artículo 149.1.8.º de la Constitución española establece la competencia exclusiva del Estado en materia de legislación civil, entendiéndose esta «sin perjuicio de la conservación, modificación y desarrollo por las comunidades autónomas de los derechos civiles, forales o especiales allí donde existen». Hay que señalar que este artículo no opera como una norma

atributiva de competències autonòmiques sinó com una reserva competencial en benefici de l'Estat, constituint una limitació efectiva front als estatuts, els quals només podran assumir competències fora de l'àmbit reservat a aquest.

Així mateix la disposició addicional primera de la Constitució espanyola estableix que «la Constitució empara i respecta els drets històrics dels territoris forals. L'actualització general del dret foral es durà a terme, si escau, en el marc de la Constitució i dels estatuts d'autonomia».

En aquest sentit, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana en la reforma de l'any 2006 va recollir al seu article setè que el «desenvolupament legislatiu de les competències de la Generalitat procurarà la recuperació dels continguts corresponents dels Furs de l'històric Regne de València en plena harmonia amb la Constitució i amb les exigències de la realitat social i econòmica valenciana. Aquesta reintegració s'aplicarà, en especial, a l'entramat institucional de l'històric Regne de València i la seua pròpia onomàstica en el marc de la Constitució espanyola i d'aquest Estatut d'autonomia» així com que «les normes i les disposicions de la Generalitat i les que integren el dret foral valencià tindran eficàcia territorial excepte en els casos en els quals legalment siga aplicable l'estatut personal i altres normes d'extraterritorialitat». A més l'article 49.1.2.ª estableix la competència exclusiva de la Generalitat quant a «la conservació, el desenvolupament i la modificació del dret civil foral valencià» la qual «s'exercirà, per la Generalitat, en els termes establerts per aquest Estatut, a partir de la normativa foral de l'històric Regne de València, que es recupera i actualitza, a l'empara de la Constitució espanyola» d'acord amb la disposició transitòria tercera.

La normativa esmentada va permetre la promulgació i l'entrada en vigor de la Llei 10/2007, de 20 de març, de la Generalitat, de règim econòmic matrimonial valencià —posteriorment modificada per la Llei 8/2009, d'11 de novembre, de la Generalitat—, de la Llei 5/2011, de la Generalitat, de relacions familiars dels fills i les filles els progenitors dels quals no conviuen i de la Llei 5/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat, d'unions de fet formalitzades de la Comunitat Valenciana. Aquestes lleis van ser declarades inconstitucionals per les sentències del ple del Tribunal Constitucional número 82/2016, de 28 d'abril, número 110/2016, de 9 de juny, i número 192/2016 respectivament.

Es pot destacar que el dret civil valencià és un dret viu ja que a quasi 300.000 valencianes i valencians els resulten d'aplicació les seues disposicions; a saber els 250.000 casats entre l'1 de juliol de 2008 i 31 de maig de 2016 mantenen el règim econòmic matrimonial de separació de béns, previst en la Llei 10/2007, de 20 de març; a més de 15.000 parelles se'ls continua aplicant la coneguda com a Llei valenciana de custòdia compartida, i més de 25.000 valencians, que conviuen com a unió de fet, mantenen efectes civils, dels quals manquen les noves unions de fet constituïdes a partir de 15 de juliol de 2016.

Les resolucions del Tribunal Constitucional abans esmentades van derogar *de facto* les disposicions estatutàries assenyalades tal i com remarca el magistrat del Tribunal Constitucional Juan Antonio Xiol Ríos en els seus respectius vots particulars a les sentències dictades.

atributiva de competencias autonómicas sino como una reserva competencial en beneficio del Estado, constituyendo una limitación efectiva frente a los estatutos, los cuales solo podrán asumir competencias fuera del ámbito reservado a este.

Asimismo la disposición adicional primera de la Constitución española establece que «la Constitución ampara y respeta los derechos históricos de los territorios forales. La actualización general del derecho foral se llevará a cabo, en su caso, en el marco de la Constitución y de los estatutos de autonomía».

En este sentido, el Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana en la reforma del año 2006 recogió en su artículo séptimo que el «desarrollo legislativo de las competencias de la Generalitat procurará la recuperación de los contenidos correspondientes de los Fueros del histórico Reino de València en plena armonía con la Constitución y con las exigencias de la realidad social y económica valenciana. Esta reintegración se aplicará, en especial, al entramado institucional del histórico Reino de València y su propia onomástica en el marco de la Constitución española y de este Estatuto de autonomía» así como «las normas y disposiciones de la Generalitat y las que integran el derecho foral valenciano tendrán eficacia territorial excepto en los casos en los que legalmente sea aplicable el estatuto personal y otras normas de extraterritorialidad». Además el artículo 49.1.2.ª establece la competencia exclusiva de la Generalitat en cuanto a «la conservación, desarrollo y modificación del derecho civil foral valenciano» la cual «se ejercerá, por la Generalitat, en los términos establecidos por este Estatuto, a partir de la normativa foral del histórico Reino de València, que se recupera y actualiza, al amparo de la Constitución española» de acuerdo con la disposición transitoria tercera.

La mencionada normativa permitió la promulgación y la entrada en vigor de la Ley 10/2007, de 20 de marzo, de la Generalitat, de régimen económico matrimonial valenciano —posteriormente modificada por la Ley 8/2009, de 11 de noviembre, de la Generalitat—, de la Ley 5/2011, de la Generalitat, de relaciones familiares de los hijos y las hijas cuyos progenitores no conviven y de la Ley 5/2012, de 15 de octubre, de la Generalitat, de uniones de hecho formalizadas de la Comunitat Valenciana. Estas leyes fueron declaradas inconstitucionales por las sentencias del pleno del Tribunal Constitucional número 82/2016, de 28 de abril, número 110/2016, de 9 de junio, y número 192/2016 respectivamente.

Cabe destacar que el derecho civil valenciano es un derecho vivo ya que a casi 300.000 valencianas y valencianos les resultan de aplicación sus disposiciones; a saber los 250.000 casados entre el 1 de julio de 2008 y 31 de mayo de 2016 mantienen el régimen económico matrimonial de separación de bienes, previsto en la Ley 10/2007, de 20 de marzo; a más de 15.000 parejas se les continúa aplicando la conocida como Ley valenciana de custodia compartida, y más de 25.000 valencianos, que conviven como unión de hecho, mantienen efectos civiles, de los que carecen las nuevas uniones de hecho constituidas a partir de 15 de julio de 2016.

Las resoluciones del Tribunal Constitucional antes mencionadas derogaron *de facto* las disposiciones estatutarias señaladas tal y como señala el magistrado del Tribunal Constitucional Juan Antonio Xiol Ríos en sus respectivos votos particulares a las sentencias dictadas.

La reforma de l'Estatut d'autonomia, aprovada també pel Congrés dels Diputats, és una llei orgànica que forma part del bloc de constitucionalitat i que en cap moment va ser impugnat ni ha estat sospitós de cap inconstitucionalitat en el moment de la seua tramitació en el Congrés dels Diputats, com ho denota la rotunda votació favorable. Les sentències entenen que la modificació de l'any 2006 no té cap rellevància competencial, i buiden de contingut efectiu una sèrie de disposicions cabdals de la norma bàsica, trivialitzant en última instància el propi Estatut.

La Constitució, tant en la seua literalitat com en el seu esperit, reconeix el foralisme i l'exercici de la competència en dret civil foral contemplant dos nivells competencials: les comunitats autònomes amb dret civil propi i les que no en tenen. Ha sigut el Tribunal Constitucional el que ha fet una interpretació rígida creant amb el dret civil foral valencià un tercer nivell, un cas únic en el qual existeix el reconeixement, però és pràcticament inaplicable fora de l'àmbit agrari. El Tribunal Constitucional realitza una lectura de la Constitució que parteix d'unes premisses historicistes, per les quals els valencians i les valencianes no tenim dret a recuperar i actualitzar el dret civil foral perquè, a diferència d'altres comunitats autònomes a les quals se'ls va retornar la normativa foral pròpia, a nosaltres no se'ns van retornar els Furs després del Decret de Nova Planta, encara que mai no s'ha deixat de demanar pels juristes, polítics i historiadors valencians de diferents tendències.

És per això que després de les sentències dictades pel Tribunal Constitucional, la via que tenim els valencians i les valencianes en defensa del nostre dret civil foral valencià i del nostre autogovern és la modificació de la disposició addicional segona de la Constitució. Això, per poder garantir el ple exercici de les competències estatutàriament assumides en igualtat de condicions respecte de la resta de comunitats autònomes amb tradició foral.

En aquest sentit l'Associació de Juristes Valencians, entitat que té entre els seus objectius fundacionals la defensa de la competència legislativa de la Generalitat Valenciana en matèria de dret civil, ha impulsat aquesta proposta entre la societat civil. Sindicats, universitats, organitzacions empresarials, col·legis professionals, associacions culturals i de consumidors, així com 275 ajuntaments, els quals representen 4.300.000 valencians i valencianes —més del 85 % de la població valenciana— i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies han recolzat la reforma constitucional en defensa d'un dret civil propi, modern, útil, pròxim i social.

Cal destacar que el dret civil, com a branca de l'ordenament jurídic que regula les relacions dels particulars quan actuen en un pla horitzontal d'igualtat, desproveïts de qualsevol tipus de *imperium*, és el més proper a la vida quotidiana de les persones i, en conseqüència, precisa ser dictat des de la major proximitat a la societat a la qual va dirigit, la qual cosa s'aconsegueix al nostre Estat de les autonomies mitjançant la intervenció dels parlaments territorials. El dret civil emanat de les Corts Valencianes possibilita donar una resposta àgil, moderna i pròpia als problemes actuals de les valencianes i els valencians, i permet acabar amb el tracte desigual amb relació a la resta de territoris que ho tenen previst als respectius estatuts d'autonomia.

La reforma del Estatuto de autonomía, aprobada también por el Congreso de los Diputados, es una ley orgánica que forma parte del bloque de constitucionalidad y que en ningún momento fue impugnado ni ha sido sospechoso de ninguna inconstitucionalidad en el momento de su tramitación en el Congreso de los Diputados, como lo denota la rotunda votación favorable. Las sentencias entienden que la modificación del año 2006 no tiene ninguna relevancia competencial, y vacían de contenido efectivo una serie de disposiciones capitales de la norma básica, trivializando en última instancia el propio Estatuto.

La Constitución, tanto en su literalidad como en su espíritu, reconoce el foralismo y el ejercicio de la competencia en derecho civil foral contemplando dos niveles competenciales: las comunidades autónomas con derecho civil propio y las que no tienen. Ha sido el Tribunal Constitucional el que ha hecho una interpretación rígida creando con el derecho civil foral valenciano un tercer nivel, un caso único en el que existe el reconocimiento, pero es prácticamente inaplicable fuera del ámbito agrario. El Tribunal Constitucional realiza una lectura de la Constitución que parte de unas premisas historicistas, por las que los valencianos y las valencianas no tenemos derecho a recuperar y actualizar el derecho civil foral porque, a diferencia de otras comunidades autónomas a las que se devolvió la normativa foral propia, a nosotros no se nos devolvieron los Fueros después del Decreto de Nueva Planta, aunque nunca se ha dejado de pedir por los juristas, políticos e historiadores valencianos de diferentes tendencias.

Es por eso por lo que, después de las sentencias dictadas por el Tribunal Constitucional, la vía que tenemos los valencianos y valencianas en defensa de nuestro derecho civil foral valenciano y de nuestro autogobierno es la modificación de la disposición adicional segunda de la Constitución. Eso, para poder garantizar el pleno ejercicio de las competencias estatutariamente asumidas en igualdad de condiciones respecto del resto de comunidades autónomas con tradición foral.

En este sentido la Asociación de Juristas Valencianos, entidad que tiene entre sus objetivos fundacionales la defensa de la competencia legislativa de la Generalitat Valenciana en materia de derecho civil, ha impulsado esta propuesta entre la sociedad civil. Sindicatos, universidades, organizaciones empresariales, colegios profesionales, asociaciones culturales y de consumidores, así como 275 ayuntamientos, los cuales representan a 4.300.000 valencianos y valencianas —más del 85 % de la población valenciana— y la Federación Valenciana de Municipios y Provincias han apoyado la reforma constitucional en defensa de un derecho civil propio, moderno, útil, próximo y social.

Hay que destacar que el derecho civil, como rama del ordenamiento jurídico que regula las relaciones de los particulares cuando actúan en un plano horizontal de igualdad, desprovistos de cualquier tipo de *imperium*, es el más próximo a la vida cotidiana de las personas y, en consecuencia, precisa ser dictado desde la mayor proximidad a la sociedad a la que va dirigido, lo que se consigue en nuestro Estado de las autonomías mediante la intervención de los parlamentos territoriales. El derecho civil emanado de las Corts Valencianes posibilita dar una respuesta ágil, moderna y propia a los problemas actuales de las valencianas y los valencianos, y permite acabar con el trato desigual con relación al resto de territorios que lo tienen previsto a los respectivos estatutos de autonomía.

En virtut de l'exposat, presentem la proposició de llei següent

MODIFICACIÓ DE LA DISPOSICIÓ ADDICIONAL SEGONA DE LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA PER A LA REINTEGRACIÓ EFECTIVA DEL DRET CIVIL VALENCIÀ

Article primer

S'afegeix un segon paràgraf a la disposició addicional segona que queda redactat com segueix:

«La competència legislativa civil de les comunitats autònomes, assumida als seus propis estatuts conforme a l'article 149.1.8 de la Constitució, s'estendrà a la recuperació i l'actualització del seu dret privat històric d'acord als valors i als principis constitucionals.»

Les Corts, 09 de maig de 2018

Isabel Bonig – Grup Popular
Manolo Mata – Grup Socialista
Fran Ferri – Grup Compromís
Isaura Navarro – Grup Compromís
Antonio Estañ – Grup Podemos-Podem

En virtud de lo expuesto, presentamos la siguiente proposición de ley

MODIFICACIÓN DE LA DISPOSICIÓN ADICIONAL SEGUNDA DE LA CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA PARA LA REINTEGRACIÓN EFECTIVA DEL DERECHO CIVIL VALENCIANO

Artículo primero

Se añade un segundo párrafo a la disposición adicional segunda que queda redactado como sigue:

«La competencia legislativa civil de las comunidades autónomas asumida a sus propios estatutos, conforme al artículo 149.1.8 de la Constitución, se extenderá a la recuperación y actualización de su derecho privado histórico de acuerdo a los valores y principios constitucionales.»

Les Corts, 09 de mayo de 2018

Isabel Bonig – Grupo Popular
Manolo Mata – Grupo Socialista
Fran Ferri – Grupo Compromís
Isaura Navarro – Grupo Compromís
Antonio Estañ – Grupo Podemos-Podem

E. PROPOSTES DE RESOLUCIÓ

4. Proposicions no de llei i altres proposicions

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 6 de juny de 2018, oïda la Junta de Síndics, i de conformitat amb els articles 160 i 161, punts 1 i 4, del Reglament de les Corts, ha acordat trametre al Ple les proposicions no de llei de tramitació especial d'urgència que tot seguit s'especifiquen:

– Proposició no de llei de tramitació especial d'urgència sobre la neteja dels barrancs del municipi d'Elx, presentada pel Grup Parlamentari Ciudadanos (RE número 105.415).

– Proposició no de llei de tramitació especial d'urgència sobre la condonació del deute del Consorci València 2007 per part del Govern d'Espanya després del canvi de titularitat al Fons TGA Global Credit Master Fund, l'encariment actual i les amenaces de judicialització d'aquesta, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RE número 105.449).

– Proposició no de llei de tramitació especial d'urgència sobre l'adopció de mesures per a frenar l'increment alarmant dels preus del lloguer d'habitatges, presentada pel Grup Parlamentari Socialista (RE número 105.904).

E. PROPUESTAS DE RESOLUCIÓN

4. Proposiciones no de ley y otras proposiciones

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunión del 6 de junio de 2018, oída la Junta de Síndics y de conformidad con los artículos 160 y 161, puntos 1 y 4, del Reglamento de Les Corts, ha acordado enviar al Pleno las proposiciones no de ley de tramitación especial de urgencia que a continuación se especifican:

– Proposición no de ley de tramitación especial de urgencia sobre la limpieza de los barrancos del municipio de Elche, presentada por el Grupo Parlamentario Ciudadanos (RE número 105.415).

– Proposición no de ley de tramitación especial de urgencia sobre la condonación de la deuda del Consorcio Valencia 2007 por parte del Gobierno de España después del cambio de titularidad al Fondo TGA Global Credit Master Fund, el encarecimiento actual y las amenazas de judicialización de la misma, presentada por el Grupo Parlamentario Socialista (RE número 105.449).

– Proposición no de ley de tramitación especial de urgencia sobre la adopción de medidas para frenar el incremento alarmante de los precios del alquiler de viviendas, presentada por el Grupo Parlamentario Socialista (RE número 105.904).